

บทที่ 3

พัฒนาการนโยบาย หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ในบริบทเศรษฐกิจ สังคม การเมือง¹

การกำหนดนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่นำไปสู่การปฏิบัติ
จนคนไทยมีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้านั้น ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลง
ครั้งสำคัญในระบบสาธารณสุขไทย มีปัจจัยมากมายทั้งภายในระบบบริการ
สุขภาพและนอกระบบบริการสุขภาพที่มีความเกี่ยวข้องที่ทำให้เกิดการเปลี่ยน
แปลงดังกล่าว บทความนี้วิเคราะห์องค์ประกอบสี่ด้านเพื่อมาอธิบายการ
เกิดนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า คือ สาระนโยบาย บริบทที่สำคัญ
ผู้มีบทบาทเกี่ยวข้อง และกระบวนการ²

¹ การศึกษานี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา 2543-2547 (Doctor of Philosophy) ณ London School of Hygiene
and Tropical Medicine เรื่อง "The introduction of the Universal Coverage of
Health Care Policy in Thailand: Policy Responses" โดย ทพญ.ศิริวรรณ พิทย
รังษฤษฎ์ สำนักงานนโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

² Walt, G., and Gilson, L. (1994). Reforming the Health Sector in Developing-
Countries - the Central Role of Policy Analysis. Health Policy and Planning 9
(4):353-370.